

1. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΕΣ ΡΟΕΣ Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΜΕΡΑ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 27/03/2020 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 27/03/2020

Σελίδα: 7

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΣ

ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ
ΓΑΒΟΥΝΕΑΝ

Μεταναστευτικές ροές: η επόμενη ημέρα

Μέσα στην καταιγίδα της πανδημίας και τα κλειστά σύνορα, έχουμε για την ώρα ξεχάσει τα ζητήματα των προσφυγικών/μεταναστευτικών ροών. Η αποτυχία της προσπάθειας εργαλειοποίησης απειλοποιημένων ανθρώπων στον Εβρο δημιουργεί μια ψευδαίσθηση μονιμότητας. Το πρόβλημα όμως εξακολουθεί να είναι εκεί και θα επανέλθει δριμύτερο μόλις αποκατασταθεί η κανονικότητα. Το ερώτημα επομένως παραμένει: τι κάνουμε την επόμενη μέρα; Τρία είναι, νομίζω, τα κύρια σημεία προς τα οποία θα ήταν σκόπιμο να προσανατολιστούμε:

ΠΡΩΤΟ, η Κοινή Δήλωση ΕΕ - Τουρκίας έχει ήδη πεθάνει. Στην πράξη αποδείχθηκε ανεφάρμοστη, αναποτελεσματική και καταλυτικός παράγοντας στην περιστολή δικαιωμάτων τόσο των αιτούντων άσυλο, που παραμένουν εγκλωβισμένοι στα νησιά σε άθλιες συνθήκες διαβίωσης για μακρό χρονικό διάστημα, όσο και των κατοίκων της νησιωτικής Ελλάδας, οι οποίοι επωμίζονται το δυσανάλογο βάρος μια αδιέξοδης ευρωπαϊκής πολιτικής. Ανακόπτοντας προσωρινά τις μείζονες ροές του 2015, η Δήλωση έβαλε τις βάσεις για την ανθρωπιστική καταστροφή που βιώνουμε στα νησιά του Αιγαίου, κατέστησε την Ελλάδα προθάλαμο της κόλασης και ταυτόχρονα έκανε τη (και τον) γέφυρα τροχονόμους και άρα διαχειριστές ροών. Είναι ασφαλώς αναγκαίο να υπάρχει μια βάση συνεννόησης στη μείζονα περιοχή, αλλά η συμφωνία αυτή θα πρέπει να ξεκινά από την αρχή, χωρίς γεωγραφικούς περιορισμούς και κυρίως χωρίς να δίνει στην απέναντι πλευρά τη δυνατότητα εκβιασμών.

ΔΕΥΤΕΡΟ, καμία διευθέτηση δεν θα προσφέρει σταθερές λύσεις αν δεν δημιουργηθεί ένα ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου – γιατί αυτή τη στιγμή απλώς δεν υπάρχει. Οι προσπάθειες για κατανομή βαρών με την επίκληση της υποχρέωσης αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών-μελών της ΕΕ συναντούν τοίχο άρνησης και αδιαφορίας. Αναρωτιέμαι μήπως πρέπει κανείς να κάνει ένα βήμα στο πλάι. Η σθεναρή αναχαίτιση στον Εβρο κατέστησε σαφές ότι τα ελληνικά σύνορα είναι όντως τα ευρωπαϊκά σύνορα. Κτίζοντας σε αυτό το κεκτημένο, τίποτα δεν (θα πρέπει να) εμποδίζει οι υπηρεσίες πρώτης υποδοχής και ασύλου να γίνουν όντως ευρωπαϊκές υπηρεσίες πρώτης υποδοχής και ασύλου, μεταφέροντας ανθρώπους απευθείας σε όλη την ευρωπαϊκή επικράτεια σε ατομική βάση και ανάλογα με την περίπτωση, χρησιμοποιώντας εργαλεία όπως η μετεγκατάσταση (relocation) και η οικογενειακή επανένωση. Το παράδειγμα της τρέχουσας προσπάθειας για την προστασία των ασυνόδευτων ανηλικών καταδεικνύει τη σοφία της μετακίνησης από την έννοια των αριθμών στην έννοια της προσωποποιημένης ιδιότητας. Καθώς η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επεξεργάζεται ήδη ένα νέο Σύμφωνο για το Ασυλο και τη Μετανάστευση, θα πρέπει να βρισκόμαστε σε εγρήγορση ώστε να συνεισφέρουμε εποικοδομητικές ιδέες και προτάσεις και να πείσουμε τις κυβερνήσεις προς τη σωστή κατεύθυνση. Οι ευρωπαϊκοί εθνικοί θεσμοί ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μεταξύ των οποίων ασφαλώς και η ελληνική Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, είναι έτοιμοι να συνεισφέρουν στη διαδικασία αυτή.

ΤΡΙΤΟ, η ΕΕ αυτή τη στιγμή δεν διαθέτει αποτελεσματικό μηχανισμό νόμιμης μετανάστευσης από τρίτες χώρες με ασφαλείς και ελεγχόμενες διόδους εισόδου. Η «μπλε κάρτα» φαίνεται να προσελκύει πολύ μικρούς αριθμούς, κυρίως ερευνητές από την Ινδία που μετακινούνται στη Γερμανία. Όπως όμως μας θύμισε προσφάτως το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Ν.Δ. και Ν.Τ. κατά Ισπανίας, Τμήμα Ευρείας Σύλληψης, 13/2/2020), είναι καθοριστικό για την προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας να υπάρχουν τέτοιες νόμιμες οδοί, οι οποίες θα επιτρέπουν τη μετακίνηση χωρίς να στέλνουν τους ανθρώπους σε δίκτυα διακινητών, σε βάρκες και ποτάμια. Η ευθεία μεταναστευτική οδός θα περιορίσει τις μεικτές μεταναστευτικές ροές και θα διευκολύνει την παροχή ασύλου σε όσους το έχουν πραγματικά ανάγκη. Θα τολμήσουμε;

Η Μαρία Γαβουνέαν είναι αναπληρώτρια καθηγήτρια στη Νομική Σχολή του Εθνικού & Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, ηρώδεδρος της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ) και ειδική σύμβουλος [ΕΛΛΑΜΕΠ](#)